

Τα 15 ποιήματα που ακολουθούν, γραμμένα από τον Μενέλαο Λουντέμη, αποτελούν μια προσωπική επιλογή, και πάρθηκαν από το βιβλίο «Τα ποιητικά του» (Εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», Αθήνα 1999). Ως μια μικρή εισαγωγή που αφορά στη ζωή και το έργο του, αντιγράψαμε το εσωτερικό μέρος των εξώφυλλων του βιβλίου, ώστε να δοθούν στο αναγνωστικό κοινό κάποιες ελάχιστες, έστω, πληροφορίες, για τον μεγάλο αυτό αγωνιστή (ΠΓ).

«Ο **Μενέλαος Λουντέμης**, ο πιο δημοφιλής Έλληνας συγγραφέας, γεννήθηκε το 1912 στην Κωνσταντινούπολη. Τα 48 βιβλία του μεταφράστηκαν σε πολλές γλώσσες, κυρίως στις ανατολικές χώρες (Πολωνία, Ρουμανία, Βουλγαρία), στην Κίνα και στο Βιετνάμ. Στην Ευρώπη δημοσιεύτηκαν αποσπάσματα από το έργο του σε καλλιτεχνικά περιοδικά και εφημερίδες. Το μυθιστόρημά του «Ένα παιδί μετράει τ' άστρα» έχει μεταφραστεί και στα γερμανικά. Εκτός από μυθιστορήματα, έχει γράψει δοκίμια, διηγήματα, ποίηση, τέσσερα παιδικά βιβλία (Θησέας, Ηρακλής, Δαίδαλος, Ίκαρος) και θεατρικά. Ακόμη έχει μεταφράσει στα ελληνικά Ρουμάνους συγγραφείς.

Προσφυγόπουλο από την Κωνσταντινούπολη, αναγκάστηκε από παιδί να δουλέψει σκληρά για να ζήσει. Μετά από πολλές περιπλανήσεις ανά την Ελλάδα και ταλαιπωρίες απέκτησε αυτοδίδακτη κουλτούρα και τις εμπειρίες εκείνες, που θα εμπνεύσουν το κατοπινό λογοτεχνικό του έργο. Το 1938 τιμήθηκε με το πρώτο Κρατικό Βραβείο για το βιβλίο του «Τα πλοία δεν άραξαν». Θα ακολουθήσουν και άλλες συγγραφικές επιτυχίες και ο Λουντέμης θα γίνει μέλος της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών με πρόεδρο τότε τον Νίκο Καζαντζάκη.

Ξεσπάει ο εμφύλιος πόλεμος και ο Λουντέμης διώκεται και μεταφέρεται μαζί με τον Γιάννη Ρίτσο, τον Μίκη Θεοδωράκη και άλλους πνευματικούς και απλούς αγωνιστές σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων τού αφαιρέθηκε η ελληνική ιθαγένεια και εξόριστος πια στο Βουκουρέστι συνεχίζει εκεί το λογοτεχνικό του έργο, περιμένοντας την ημέρα της επιστροφής. Σ' αυτήν την περίοδο ο Λουντέμης πραγματοποίησε αμέτρητα ταξίδια ανά τον κόσμο, φτάνοντας μέχρι την Κίνα και το Βιετνάμ. Το 1976 αποκτά ξανά την ελληνική ιθαγένεια και επιστρέφει στην Ελλάδα. Θα πεθάνει ένα χρόνο αργότερα στην Αθήνα και η σορός του θα εκτεθεί σε λαϊκό προσκύνημα, τιμή άξια ενός μεγάλου συγγραφέα και υπερασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η πένα του Λουντέμη έχει αμεσότητα, λυρισμό, αλλά και δύναμη και ρεαλισμό. Με τη μοναδική του παιδεία, γνώστης σε βάθος της ζωής, ο Λουντέμης παίζει με τις διαλέκτους, απλώνεται σε όλες τις αποχρώσεις των ανθρωπίνων χαρακτήρων, αλλά κυρίως γνωρίζει καλύτερα από οποιονδήποτε τη φτωχολογιά της επαρχίας. Είναι ένας τρυφερός και παθιασμένος παρατηρητής της ελληνικής ψυχής. Όπως είπαν γι' αυτόν, «ανοίγει την καρδιά του και τις καρδιές των άλλων».

Βογκήστε μαζί μας

Βογκήστε μαζί μας.

Γιατί εμείς είμαστε λίγοι

κι είναι πολλοί κείνοι

που μας κάνουν να βογκούμε.

Φωνάξτε μαζί μας

γιατί η φωνή μας είναι μικρή

και δε φτάνει ως τις φάρμες της Καλιφόρνιας

όπου το μπαμπάκι είναι μπόλικο

για να βουλώσουν τ' αυτιά τους.

Εμείς... -το 'πε κι ο Μακρυγιάννης-
«ο θεός μας ηθέλησεν ολίγους»
ίσα-ίσα μια караβιά ναυαγούς
ίσα-ίσα μια ομοβροντία
για τα εκτελεστικά τους αποσπάσματα.

Φωνάξτε λοιπόν μαζί μας
σ' άγριο κοντσέρτο θυμού
γιατί εμείς -μόνοι μας-
φωνάξαμε πολύ μες στους αιώνες
και βράχνιασε η φωνή μας.

Φωνάξτε!

Γιατί υπάρχει φόβος -ο Τύραννος-
μην ακούοντας τη φωνή μας
να νόμισε πως αγαπήσαμε το ζυγό μας.
Γιατί είναι ξένος αυτός τύραννος και δεν ξέρει
πως του Έλληνας ο τράχηλος ζυγόν δεν υποφέρει.

Φωνάξτε λοιπόν μαζί μας.
Φωνάξτε για σας και για μας.
Γιατί η σημαία του Τρόμου υψώθηκε
και στα δικά σας κάστρα
και το βόλι ξέφυγε απ' την κάννη του.

Φωνάξτε εσείς. Γιατί εμείς
έτσι κι αλλιώς θα φωνάζουμε.
Κι αν δεν πάρουμε απόκριση
θα σύρουμε φωνή προς τα πίσω.

Θα σημάνουμε πρόσκληση
στους νεκρούς της Ιστορίας μας
και θα βογκήξουν τα κόκαλα του Μαραθώνα
και τ' ατίθασα νερά της Σαλαμίνας
θ' ανεμίσουν τις χαίτες τους.

Και τότε... ας ντραπούν οι ζωντανοί
ας ντραπούν οι ζωντανοί
που υποχρέωσαν τους νεκρούς
να πεθάνουν δυό φορές
για την ίδια Λευτεριά.

Δικτάτορες

Κυβερνάμε την ώρα
ρυθμίζουμε την ώρα
προστάζουμε την ώρα
είμαστε για την ώρα.

Είμαστε κύκλωπες
ζούμε σαν κύκλωπες

καταβροχθίζουμε σαν κύκλωπες
σκεφτόμαστε σαν κύκλωπες.

Μιλάμε με διαταγές
σκεφτόμαστε με διαταγές
διατάσσουμε με διαταγές
διατάσσουμε τις διαταγές.

Η ζωή μας είναι το «τώρα»
«τώρα» είναι το «τώρα»
το χτες ήταν ανάπηρο
και το βάλαμε στο γύψο.

Ο αιώνας αρχίζει από σήμερα.
Ο αιώνας βαδίζει με το σήμερα.
Ο αιώνας είναι το σήμερα.
Ο αιώνας σβήνει σήμερα.

Κυβερνάμε το ζώο
είμαστε το ζώο
ξεκινήσαμε απ' το ζώο
επιστρέφουμε στο ζώο!...

Δικτάτορες και καντήλια

Ήταν ένα μικρό, ένα τσιμπλιάρικο
ένα κακομούτσουνο καντήλι.
Που το ανεβοκατέβαζαν στο τέμπλο της εκκλησιάς
όπως ανεβοκατεβάζουν τους Δικτάτορες
στις χώρες της Νότιας Αμερικής.
(Η Βόρεια δεν έχει δικούς της -
Φτιάχνει για τους άλλους)

Αυτά λοιπόν για το καντήλι.
Το ανεβοκατέβαζαν σαν τον υδράργυρο
μπρος στο πρόσωπο των Αγίων...
Έτσι όπως το φλόγιζε καταφαγωτικά
η θεία πίστις.

Μα μια μέρα του σώθηκε το λάδι.
Και τότε... Αντί να τσιρίξει το καντήλι -
Τσίριξαν οι θεοί.
«Προς θεού, φωνάξανε,
πως μας αφήνετε χωρίς λάδι!
Θα πεθάνουμε!»

Αλλά όλα τούτα τα τερπνά
με τα καντήλια και τα λάδια.
Και τους αγίους και τους θεούς-
Όλα, πάλιωσαν.

Και μόνο ένα έμεινε αιώνιο και αναλλοίωτο

το μωροπίστευτο γένος των ανθρώπων
που δεν κουράστηκε να κατασκευάζει
-στους αιώνες των αιώνων-
Θεούς. Καντήλια. Και Δικτάτορες!

Μην επαιτείς

Ξερό ήταν πάντα το ψωμί σου
μάνα Ελλάδα μου.
Στεγνός ήταν πάντα ο κόρφος σου
κι η αγκαλιά σου
-μια φτωχική φωλιά-
που κούρνιαζε ο πόνος μας

Στυφό ήταν πάντα το γέλιο σου
μάνα μου Ελλάδα μου.
Μοιρολόι ήταν πάντα το τραγούδι σου
και ταχτικό σου σπιτικό -
το κοιμητήρι.

Ξερό ήταν πάντα το ψωμί σου
βαριόμοιρη μάνα μας.
Τρέχαμε να το βρέξουμε στις βρύσες μας
μα στάζαν πάντα δάκρυα.
Το βρέχαμε στα ποτάμια μας
μα στάζαν πάντα αίματα.

Μάνα! Γραμμένο σου ήταν
Και το ψωμί... Και το νερό...
ακόμα και το νερό - να ζητιανέψεις.

Μόνο τη λευτεριά, μάνα μου,
μόνο αυτήν ποτέ,
ποτέ μη ζητιανέψεις!
(το 'πε κι ο Κάλβος)

Πρωινά εκτελέσεις

Χτες την αυγή εκτελέσανε την Αλήθεια
ένα εκτελεστικό απόσπασμα από Ψέματα,
αραδιασμένα στη σειρά.
Όπως τα μπουκαλάκια στα φαρμακεία.

Όλα όμως έγιναν άμεμπτα
με άκρα προσοχή και τάξη.
Μία μόνο παραφωνία σημειώθηκε
όταν κάποιος απ' το ακροατήριο
ζητούσε (πράγματα πρωτάκουστα...)
Να στηθούν, λέει, τα ψέματα στον τοίχο
για να εκτελεστούν απ' τις Αλήθειες!
Αν μπορούν να γίνουν τέτοια πράγματα.

Μα ένα τέτοιο πράμα
μόνο σ' έναν τρελό, έναν θεότρελο κόσμο,
μπορείς να το επιτρέψεις.
Ενώ εμείς -όπως είναι γνωστό-
ζούμε στον «τελειότερον των κόσμων».

Μετά την εκτέλεση
έναν γαντοφορεμένος αξιωματικός
έσκυβε πάνω από κάθε νεκρό
και του μοίραζε από μια χαριστική βολή.
Γιατί - τι ξέρεις τι μπορεί να συμβεί
σ' έναν τόσο αληθινό κόσμο;
Μπορεί -κατά λάθος-
Να ντουφεκιστεί και κανένα ψέμα!

Πρόδος

Τα δάκρυστά μας πουλιούνται στη Λαχαναγορά
και κανείς δεν τ' αγοράζει.
Ξεχνούνε πως και τα λάχανα
με δάκρυα αγοράζονται κι εκείνα.

Άλλοτε είχε πέραση κι ο ιδρώτας.
Μα τώρα χύνεται στο δρόμο
και κανείς δεν τον μαζεύει.
Με κάτι τέτοιες «εκκρίσεις ντεμοντέ»
θ' ασχοληθούμε τώρα;

Εμείς ζούμε στον αιώνα της Δόξας!
Με ηλεκτρονικούς εγκεφάλους
με ηλεκτρονικούς Δασκάλους
ηλεκτρονικούς συζύγους
ηλεκτρονικούς εραστές.

Με τη φόρα που πήραμε - αύριο
θα 'χουμε κι ηλεκτρονικές μητέρες!
Που θα γεννάνε... νούμερα.
Ψόφια, αλλά σοφά!

Υποσχέσεις

Οι «λαγοί με τα πετραχήλια»
είναι πολύ γνωστά ζώα
της λαϊκής μας θυμοσοφίας
πολύ αθώα και πολύ αμέτοχα
για τα πετραχήλια που τους φόρεσαν.

Οι λαγοί οι καημένοι
είναι πάντα βιαστικοί...
Περπατούν με χτυποκάρδι
και δεν έχουν καιρό
να ντυθούν με πετραχήλια.

Η παροιμία αλλού τον πάει το χορό.
Θέλει να πει: «Μη φοβάσαι –
αυτούς που δεν έχουν πετραχήλια
και στα τάζουνε.
Φοβήσου κείνους
που έχουν πετραχήλια
μα δε στα τάζουνε...
Γιατί τα φοράνε!

«Υγιείς» Ιμπεριαλισμοί

Και πρώτα κι αρχή για να ξέρετε:
Ο Ιμπεριαλισμός είναι μαύρος. Ένεκα
που απελευθερώνει τους μαύρους
απ' το ζυγό της ανεξαρτησίας τους.

Δεύτερον: Ο Ιμπεριαλισμός δεν έχει όρεξη
και τρώει για να του έρθει.
Αλλά ποτέ δεν τρώει Ιμπεριαλισμούς
τρώει τις λείες τους.

Και τρίτον και τελευταίον: Ο Ιμπεριαλισμός
πρέπει να 'ναι αμερικάνικος.
Άμα δεν είναι –
Τότε δεν είναι... Ιμπεριαλισμός!

Αγαματοποιία

Μη γυμνώνετε τα είδωλα
(τα είδωλα είναι γυμνά).
Γυμνώστε καλύτερα τους θεούς
ντύστε τους ανθρώπους!

Περιθάψτε τα όνειρα.
– Τα καημένα τα όνειρα –
που τριγυρνούν ξυπόλητα
ζητιανεύοντας λίγη σάρκα.

Χαμηλώστε τ' αγάλματα!
Στην ανάγκη γκρεμίστε τα!
Τα μεγάλα αγάλματα
μικραίνουν τους ανθρώπους.

Τα κρύα μάρμαρα
παγώνουν τους ζεστούς ανθρώπους.
Κι οι άψυχοι στρατηγοί
σκοτώσανε τους ζωντανούς μας!

Μην κάνετε λοιπόν αγάλματα
ούτε και για παιχνίδια παιδικά.
Γιατί κάποτε τα σπασμένα στρατιωτάκια
(που σήμερα γεμίζουν τους σκουπιδοτοπους)

αύριο θα γεμίζουν τα νεκροταφεία.

Το αληθινό μας ρούχο

Το πιο πολύτιμο ρούχο μας.

Το πιο επίσημο ρούχο μας.

Το πιο εμφανίσιμο ρούχο μας.

Η χλαμύδα μας.

Το φράκο μας.

Το νυχτικό μας.

Το μόνο σωστό μας.

Το μόνο πιστό μας.

Το μόνο αιώνιο ρούχο μας

είναι το πετσί μας.

Και δεν ντρέπομαι αν είναι μαύρο,

άσπρο

ή μελαψό.

Ντρέπομαι για κείνους που το χωρίζουν

σε μαύρο,

άσπρο

και μελαψό.

Ας μη μετρήσουμε

Ας μην καθίσουμε να μετρήσουμε

ποιανού δάκρυα ήταν πιο ζεστά.

Μπορεί πιο ζεστά να 'ναι κείνα

που δε χύθηκαν ακόμη.

Ας μην καθίσουμε να ρωτήσουμε

ποιο αίμα ήταν πιο κόκκινο.

Μπορεί πιο κόκκινο να 'ναι

κείνο που πρόκειται να χυθεί.

Ας μη ρωτήσουμε να μάθουμε

ποιανού ιδρώτας ήταν πιο καυτός.

Όλοι οι ιδρώτες έχουνε τη γέψη -

που 'χουν τα δάκρυα.

Λοιπόν...

Ας μην πνιγόμαστε στους ορισμούς.

Στις χρονικές και κτητικές αντωνυμίες.

(«Σήμερα»... «Χτες»... «Αύριο»...)

Κλάψαμε χτες στην Αφρική

με τα βασανισμένα μάτια των Νέγρων.

Κι αύριο θα κλάψουμε στη Σαϊγκόν

με τα οργισμένα μάτια των Βιετναμέζων.

Αύριο μπορεί να πέσουμε στο Κονγκό

ή να ιδρώσουμε στην Κούβα.

Γιατί είμαστε από κείνους
που ιδρώνουνε, πεθαίνουνε και κλαίνε
σε κάθε κορμί που ιδρώνει και κλαίει.
Κρυνόμε σήμερα στη ζούγκλα.
Ιδρώνουμε αύριο στον Αρκτικό.

Το κορμί μας είναι ένας πλανήτης.
Με όλα μαζί τα κλίματα.
Πόνεσε, κλάψε, πείνα.
Μόνο μην κάνεις τον άλλον
να πονέσει και να πεινά.
Κι εσύ φημισμένη, εσύ δοξασμένη
εσύ, δυνατέ... Ένα μόνο ξέρει:
Πως όσο ψηλά κι αν ανέβεις
ποτέ δε θα φτάσεις το μπόι των χαμηλών
που θυσιάστηκαν για ψηλά πράγματα!

«Αουσβιτς»

Έτσι το 'λεγαν κάποτε. Κι ήταν
μια φάμπρικα παραγωγής στάχτης
με πρώτη ύλη τον άνθρωπο.
Σήμερα είναι ένα πελώριο χωνευτήρι.
Ένα δάπεδο που βούλιαξε στη γη
παρασέρνοντας στον Άδη τους σταυρούς του.

Τώρα εκεί λιώνει η ζωή
μεταστοιχειωμένη σε χλόη!
Και δεν απόμεινε απ' όλα τίποτα
παρά μια περιπλανώμενη ανάμνηση
που κούρνιασε μες στ' άδεια στήθια
και στ' αραχνιασμένα κρανία των νεκρών.

Έτσι το λέγανε κάποτε. Αουσβιτς!
Τώρα είναι μια απέραντη νεκρόπολη
που πήρε τη μιλιά της κι έφυγε. Έφυγε...
Αφήνοντας πίσω της έναν χειμωνιάτικο οδυρμό.
Κι όταν πέφτει το βράδυ
ο Πάνας παίζει τον αυλό του
στα διάτρητα κόκαλα.
Και τ' άστρα φωσφορίζουν λυπητερά
στους φεγγίτες των άδειων ματιών.
Μόνο οι νυχτερίδες ξυπνούν νωρίς
και κωπηλατούνε τρομαγμένες μες στα σκότη.

Έτσι το λέγανε κάποτε.
Τρία χρόνια το λέγανε έτσι.
Τώρα δεν είναι πια
παρά ένα εφιαλτικό χωράφι
όπου γύπες κρώζουνε νηστικοί.
Και κόμες ξέπλεκες τρέχουνε στους θάμνους

κλαίοντας τον εαυτό τους.
Όπου χεράκια παιδικά
λευκάζουνε σα μαργαρίτες. Και παπουτσάκια,
-απίθανα μικρά παπουτσάκια-
ψάχνουνε να βρούνε τα ποδάρια τους.

Έτσι το 'λέγαν κάποτε.
Μα οι άνθρωποι βάλθηκαν να το ξεχάσουν.
Και κάλεσαν την Άνοιξη να 'ρθεί,
ν' αποθέσει εκεί τους σπόρους της
και να καλέσει τα πουλιά της
και να σπείρει τις πεταλούδες της
και τα γάργαρα γελάκια των παιδιών.
Όμως... Η Άνοιξη...
Κατέβηκεν εφέτος λυπημένη
κι οι πεταλούδες βάψαμε μαύρα τα φτερά τους.
Γιατί εκεί... πλάι-πλάι με τις ρίζες
κείται -σαν απέραντο παράπονο-
το βλέμμα του μικρού παιδιού.

Έτσι το λέγανε κάποτε. Τώρα έφυγε.
Πήρε μια νύχτα τους σκελετούς του
κι έφυγε μπρος απ' τα μάτια των σκοπών
που 'παιζαν κρίκετ κι έφτυναν εγγλέζικες βρισιές.
Και μαζί τους...
Έφυγε κι ένα σμήνος από κοράκια
που οδύρουνταν χρόνια νηστικά.
Γιατί είχε καιρό να βρέξει αίμα στο Άουσβιτς.
Έτσι το 'λεγαν κάποτε.
Τώρα η Λορελάι,
φυτεύει στο χώμα του πατάτες,
γιατί Άουσβιτς δεν υπάρχει πια.

Γιατί το Άουσβιτς το σήκωσαν μια νύχτα χλιαρή
το φορτώσαν σε βαριά αεροπλάνα
και το μοίρασαν σ' Ασία κι Αφρική
(και σε λιγάκι Αλαμπάμα). Εκεί...
Που καίνε πάλι οι υπαίθριες ψησταριές
(Ζώα ανάκατα με σπίτια και γυναίκες).
Ανακατωμένος -όλα- ο ερχόμενος,
χωρίς τη λεπτή επιστήμη των «Φον».
Γιατί τώρα διευθύνουν οι «Μακ»,
κάτι χοντρομπαλάδες απ' το Νότο,
που καίνε και σφάζουνε με ουρλιαχτά.
Ανίκανοι να σου ψήσουν έναν καθηγητή
με λίγην υπόκρουση Μπετόβεν.

Εκεί όλα γίνονται τώρα άχαρα
σκότωμα μόνο για το σκότωμα
(η Τέχνη για την Τέχνη...)

Την ανεβάσανε, φτωχό μου Άουσβιτς,
την ανεβάσανε τη γκάμα του φονικού.
Ποσότητα... ποσότητα... ποσότητα...
Ναι, φτωχό μου Άουσβιτς.
Και να γιατί νικηθήκαμε.

Νέο σύμβολον πίστεως

Πίστευα ότι ο Θεός πέθανε
πριν από είκοσι αιώνες.
Και μου ήταν αδύνατο να πιστέψω
ότι θα τα κατάφερνε να ζει ως τα σήμερα
-ακόμα και νεκρός-
μες στις ψυχές των φοβισμένων.

Πίστευα ότι ο άνθρωπος ήταν
-και είναι και θα είναι-
ζώον δίποδον.
Δε θα πίστευα όμως ποτέ
ότι κάποτε θα μεταβάλλονταν
σε «φτερωτό» ερπετό!

Πίστευα ότι ο Χίτλερ πέθανε
το χίλια εννιακόσια σαράντα πέντε
στην Καγκελαρία του Βερολίνου.
Δε θα το πίστευα όμως ποτέ
ότι τα σκουλήκια που τον έφαγαν
θα γίνονταν κάποτε στρατάρχες!

Βαριά προσβολή

Με χτύπησαν στη ράχη
με ρόπαλο βαριά
και σφυχτικά μαστίγια
με σιδερένιες γροθιές.
Μα εγώ δεν βόγκηξα.

Με χτύπησαν κατάμουτρα
με πέτρες και με κοντακιές
και με σιδερένιες γροθιές.
Και δεν έβγαλα άχνα.

Μα μια μέρα
με χτύπησαν
-γλυκά και προστατευτικά-
στη ράχη...
Και τότε σήκωσα άγρια φωνή!

Μαύρη αγνωμοσύνη

Ακούστε κει! Να συκοφαντούν τους πολέμους!
Να τους λένε «σφαγεία» και «μακελειά».

Μα αν ήταν έτσι,
τότε γιατί τα νιάτα του κόσμου
μπαίνουν στη φωτιά τραγουδώντας
και με λουλούδια στο ντουφέκι;
Ε;

Στο Βιετνάμ, λέει, φούρνισαν μωρά.
Συκοφαντία! Αγνοούν ως φαίνεται γεωγραφία.
Δεν ξέρουν πως στους Τροπικούς
τα μωρά γεννιούνται μισοψημένα.

Αγνωμοσύνη... Μαύρη αγνωμοσύνη!
Πιο μαύρη κι απ' τη φυλή των Μπουρούμπου
που την άσπρισαν τ' «αέρια».
Κι αντίς για ευχαριστώ
μας λένε γενοκτόνους!
Αδικία!

Κανείς, κανείς δε σκέφτηκε
τη μαστιζόμενη τάξη των Βιομηχάνων
που θ' αναγκαστούν να ρίξουν την παραγωγή
και θα πετάξουν τόσους εργάτες στο δρόμο.
Αλλά ποιος ποτέ -σ' αυτόν τον κόσμο τον άδικο-
συλλογίστηκε τη μοίρα του εργάτη;

Επιλογή: Παναγιώτης Γαβάνας (orizondas.blogspot.gr)